

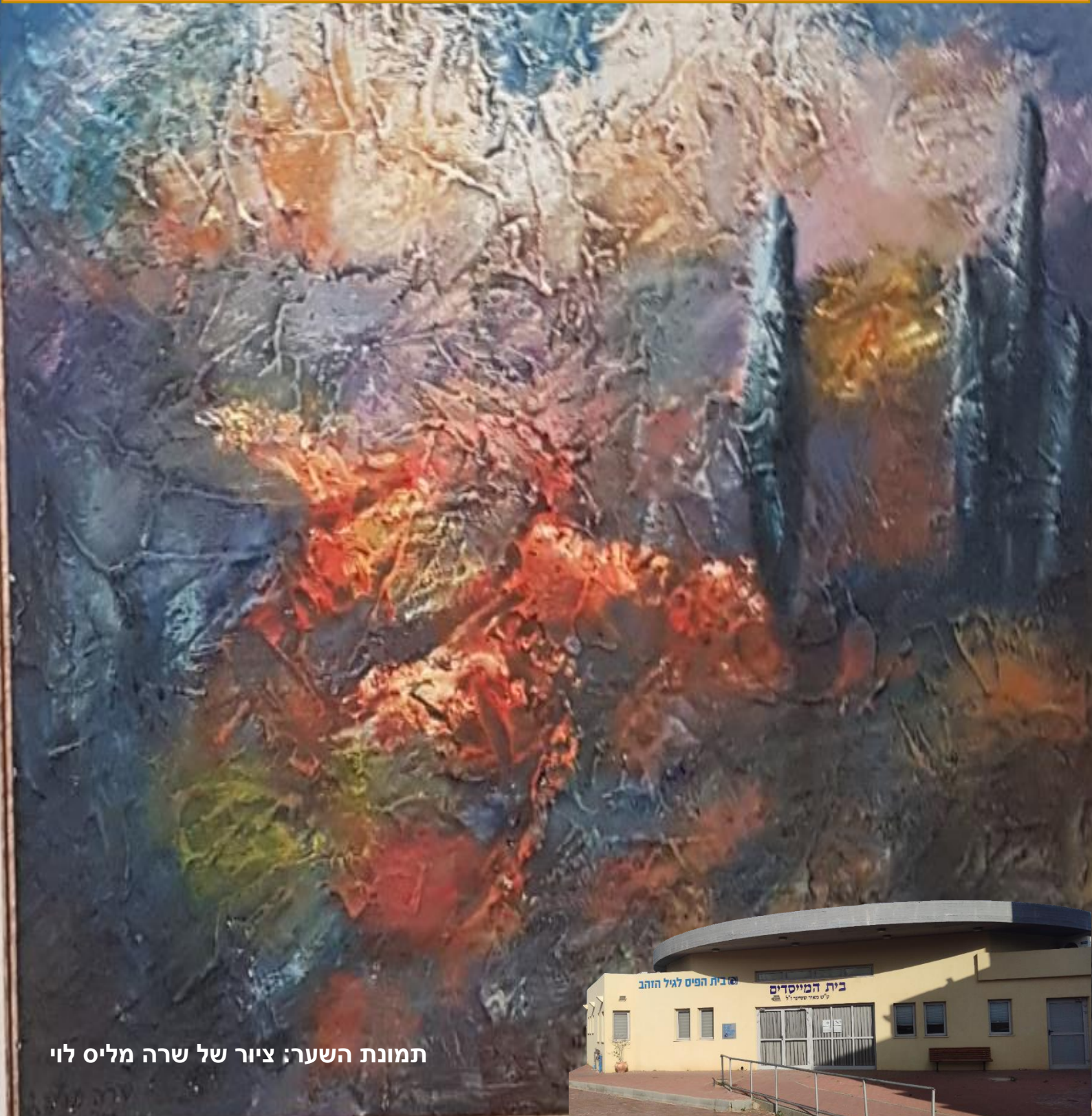
סיון תש"פ | יוני 2020 | קיץ

גליון
01

עת לדעת ועט לטעת

ביטאון 50 פלוס אלקנה

תמונת השער: ציור של שרה מליס לוי

מדורים

- 3 ----- משולחן המועדון- רוחי רוזנבלום
- 4 ----- ברכת ראש המועצה- אסף מינצר
- 4 ----- טור דעה- ניסן סלומינסקי
- 6 ----- בריאות- ד"ר מנחם כץ
- 8 ----- משפט שיש לו עבר- עו"ד טוביה ארליך
- 9 ----- פסיכולוגיה- שושנה היימן
- 10 ----- מועדון קריאה- ג'ולי בורנשטיין
- 11 ----- אותיות פורחות- דוד ברוקנטל
- 13 ----- שורשים- איטה חורול
- 15 ----- מילה בסלע- אסתר יוגב
- 16 ----- ידי זהב- שרה מליס לוי
- 17 ----- סע וטייל- צביה בלומנצווייג
- 18 ----- במחשבה צלולה- אלי שדה

דבר המערכת

בשעה טובה יוצא לאור הביטאון הראשון של מועדון +50. בעולם דיגיטלי של מיילים, זום, ווטסאפ, עולם שכולו מקוון ומייד. בעולם שכזה כמה כייף להרגיש קצת דפים, לראות את המילים בלי שיברחו, שאפשר לחשוב רגע ולא צריך להגיב מיידית. פשוט לקרוא, לחשוב, ליהנות.

נשתדל להביא דברים הנוגעים ללב ודברים המחדדים את הראש. ניסינו בביטאון זה לשלב דברים מעניינים מאת החברים החיים בינינו ועליהם, דברים שלא כולנו מכירים ויודעים.

תודה על שיתוף הפעולה ועל ההיענות בכל התחומים, רעיונות, ארגון, כתיבה ועריכה.

אנו מקווים שתיהנו מהתוצאה ומאחלים בריאות איתנה לכל החברים

הביטאון הזה הוא ראשון וגם ראשוני, נשמח לקבל רעיונות למדורים נוספים, נודה לכל מי שיוכל לתרום מפרי עטו בכל נושא רלבנטי. מחכים לתגובותיכם במייל:

yoatzei@netvision.net.il

חברי המערכת,

רבקה בריקנר, ושירה קלז'ני ודוד ברוקנטל

טאבלט של תורה

הבעייה האחרונה שצצה, לא תאמינו, הייתה כיצד לחבר את הטאבלט לאינטרנט! כי גם אינטרנט לא היה בבית. וגם כאן נפתרה הבעייה בדמות השכנים החדשים של שפר, משפחת רומי ורפאל אלבז, שהסכימו בנדיבות ליבם, שהטאבלט שבידי אליהו יקושר לנתב שלהם. וכך השתתף ומשתתף חברינו אליהו בשיעורי תורה במשך כל תקופת הסגר! ובעניין העיתון שלפנינו, שמחתי להשתתף ביצירת עיתון ראשון למועדון 50 פלוס באלקנה, מטעם עמותת גיל הזהב שמיסודה של **צביה מינצר** ז"ל. זהו מימוש של עוד אחד מהחלומות הרבים של צביה ז"ל שקמו לנגד עינינו. הקורונה שהגיעה, יצרה את הזמן הנכון להוצאת עיתון. לאחר תקופה קצרה של פגישות, מחשבות ולבטים, החלטנו לקפוץ למים העמוקים. תודה רבה לכותבים ששיתפו פעולה בהתרעה קצרה. תודה לעורכים הנכבדים רבקה ודוד, ולסטודנטית (מילגה מטעם המועצה) שירה שתרמה מניסיונה במשך ימים רבים. כולם טרחו ודחפו, והכל עם חיוך ותוך שיתוף פעולה. אני מקווה שתיהנו מעיתון זה.

אנחנו עוברים בחודשים האחרונים אתגרים לא פשוטים בצל מגיפת הקורונה. ב"ה, באלקנה וביישובים הסמוכים, ההתארגנות בתחום "האזרחים הוותיקים", הייתה למופת. **זו כוחה של קהילה!** ברצוני לשתף אתכם בסיפור אחד, מני רבים, של שיתוף פעולה מיוחד במינו בין גורמים רבים באלקנה לטובת חברי מועדון קיבלנו טלפון **מקרינה בן-דוד** - מנהלת תחום ההתנדבות באלקנה, על הודעה שהגיעה למוקד ממידענו אליהו שפר. בעקבות הקורונה, נשאר אליהו בביתו, כמו כולנו, והרגיש חסר גדול בשיעורים תורניים בכלל, ובשיעורי "כולל נר שמשון חי" בפרט. בביתו של אליהו אין מחשב ו"הטלפון החכם" שלו היה מיושן מאוד ולא חכם בעליל. מאידך גיסא, ברשות המועדון שלנו נמצאים 10 טאבלטים לשימוש בהם ללימוד יישומי מחשב. הפתרון שהצענו לאליהו, היה להכין את אחד הטאבלטים עבורו לשימוש בזום. מחלקת הרווחה דאגה לחליפת מגן, כדי לאפשר למומחה למחשבים להיכנס לבתים, וכך הכרנו את **בני וגנר** שנבחר לעזור לאליהו בלימוד תפעול הטאבלט.

מכתב מאליהו שפר

הגיעה הקורונה לישראל, ותושביה הסתגרו בבתיהם. שיעורי התורה הפסיקו לפעול, ותושבי אלקנה (כמו כל אזרחי המדינה) נשארו צמאים לשיעורי תורה מכל סוג. ביותר, הדבר פגע באלו הבאים-בימים, שרוב עיסוקם בלימוד ב"כולל" ובשיעורים אחרים בבתי הכנסת. כיוון שזמן הסגר התארך, התחילו לצוץ פתרונות להעברת שיעורי תורה ב"זום". הואיל שלא ידעתי את השיטה הזאת, פניתי למועצה באלקנה שיעזרו לי והם הפנו אותי לבועז רוזנבלום. בועז בדק את המכשיר שלי והגיע למסקנה שדרכו לא אוכל לראות "זום". הוא בא בדברים עם רוחי אשתו ומצאו לי פתרון. הם השאילו לי טאבלט של מועדון 50 פלוס ושגרוהו אלי בידי בני וגנר, שגם הנחה אותי בתפעולו. ניסיתי את הטאבלט וראיתי כי טוב הוא והתחלתי לשמוע שעורים. צלצלתי למשפחת רוזנבלום והודיתי להם. הם אמרו לי שהם מאושרים שהצלחתי להשתמש בטאבלט ולהזין את רוחי בדברי התורה. כך עזרו לי, מועדון 50 פלוס, משפחת רוזנבלום, מחלקת שירותים חברתיים והמועצה המקומית, עזרו ליהודי מבוגר בעתות מצוקה. תודה.

אסף מינצר

ברכת ראש המועצה

חברות וחברים יקרים,

אני שמח לפתוח את הגיליון הראשון של עיתון עמותת גיל הזהב – מועדון 50 +

היצירה החדשה מעוררת אצלי התרגשות של שמחה על פרויקט חדש ונוסף של המועדון, בין עשרות הפרויקטים שזכינו בהם באלקנה, שחברי המועדון יוזמים ופועלים. וכמובן, גם התרגשות של געגוע גדול לאמא צביה מינצר ז"ל, מייסדת המועדון, שהעלתה בפניי מספר פעמים בעבר את הצורך בעיתון עבור המועדון. תודה גדולה בשם כל תושבי אלקנה ובשמי, לחברי הוועד המנהל, לרוחי מנהלת המועדון, ליהודית, ולכל המסייעות והמסייעים, על המשך פעילות המועדון העניפה. אמא ז"ל בוודאי גאה בכם.

בחודשים האחרונים עברנו יחד תקופה מיוחדת ומאתגרת. תקופה שבה הסולידריות, הנתינה והשותפות ניכרה ואף הייתה בולטת במיוחד בקרב המועדון, שהמשיך לפעול למען חבריו. ואני מבקש להודות במיוחד להנהלת המועדון על הפעילות בתקופה זו. מי ייתן ונחזור בקרוב לשגרה האהובה והמוכרת.

העיתון החדש מהווה נדבך חשוב בפעילות המועדון ובחיזוק הקהילתיות באלקנה ואני מודה לעורכים דוד ברוקנטל, רבקה בריקנר ושירה קלוז'ני ולצוות הכותבים. כמו כל פרויקט של המועדון, אין לי ספק שגם העיתון יהיה לשם דבר ומושא לחיקוי והערצה בקרב קהילות נוספות. שאו ברכה והמשך הצלחה!

ניסן סלומינסקי

טור דעה

הציונות הדתית לאן?

הציונות הדתית הנה תנועה רעיונית וערכית שאינה מתמקדת בנושא אחד, או שניים, אלא מכילה עולם ומלואו, ומקיפה את כל חיי האדם בכל תחומי החיים.

אתן דוגמאות נוספות לתפקידיה ל הציונות הדתית:

1. לחזק את בניה ואנשיה לחיי תורה ועבודה וזאת על ידי הקמת רשתות ומוסדות חינוך, החל ממעונות יום, ישיבות ואולפנות ובתי ספר של החמ"ד, ועד ישיבות גבוהות, מדרשות ואוניברסיטה שבה ילמדו תורה ומדע ויתחנכו לדרך ארץ.
2. היא רואה במדינה שלב מתהליך הגאולה וחלק ממנה, ולכן מקבלת המדינה מימד וחשיבות גדולים יותר מאשר "מדינה רגילה", ממילא חשוב להשתלב בבניין ובחיים של המדינה, מוסדותיה והנהגתה.
3. רצון לחבר בין התורה לבין המדינה - משטר דמוקרטי בעל אופי יהודי [ולא "מדינה לכל אזרחיה"].
4. לפתח אחריות וערבות הדדית, כל עם ישראל אחים, ולכן חשוב למצוא דרך להידברות ולהשפעה על כל חלקי העם.
5. לפתח מערכת רווחה חברתית, שכוללת עזרה לזולת, מציאת מקומות עבודה, טיפול בקשיש ובבעלי מוגבלויות וכו'.
6. אנו חוזרים הביתה לגבולות שבורא עולם יעד לנו... ומובילים תנועת התיישבות אדירה בכל חלקי הארץ ובפרט ביהודה, בשומרון ובגולן...
7. אנו רוצים שהמדינה תהיה מרכז רוחני וגם הבית של כל יהודי באשר הוא.. ונפעל לקיבוץ גלויות.
8. אנו משמרים ומטפחים את "המשפחה", שהיא הבסיס לקיומו ולאחדותו של העם..
9. תפקידנו להרחיב ולפתח את המשפט העברי, כך שניתן יהיה לנהל את המדינה על פיו... **הדרך האפקטיבית** ואלה דוגמאות לתוכן הכותרות "ארץ ישראל לעם ישראל על פי תורת ישראל", "תורה ועבודה" וכמו כן, "תורה ודרך ארץ".

"הציונות הדתית" רוצה לממש את ערכיה... ונשאלת השאלה
מהי הדרך הטובה, הנכונה והאפקטיבית לממש ערכים ועקרונות אלו?
אפשרות אחת - שהציונות הדתית תשמש תנועה רעיונית-ערכית ועצם קיומה ישפיע על הציבור.
אפשרות שנייה- להיכנס לתוך העולם הפוליטי, להגיע לעמדות השפעה;

בגוף המחוקק- כנסת

בגוף השופט- בתי משפט

ובגוף המבצע- ממשלה, משרדי הממשלה, רשויות מקומיות

האפשרות השנייה ניתנת למימוש באחת (או יותר...) משלושת האופציות:

(א) הקמת רשימה- מפלגה מיוחדת של "הציונות-הדתית" כדוגמת "המפד"ל", "הבית היהודי", "ימינה".

(ב) להצטרף כגוף אחד לתוך "מפלגת אם" גדולה יותר כמו "הליכוד" כיום, או "מפא"י" בעבר....

(ג) כל אחד ינסה להיבחר במפלגה שליבו חפץ בה, ואם יהיו הרבה חכ"ם מפוזרים במפלגות השונות, הם יוכלו להשפיע דרך מפלגותיהם השונות...

תנועה רעיונית לעומת מעורבות פוליטית מעשית

האפשרות הראשונה – לפעול כתנועה רעיונית - חשוב מאוד שה"ציונות-הדתית" תהיה גם תנועה רעיונית השומרת על ערכיה ובו בזמן תנועה מתחדשת! אולם כל הבקי בתולדות ההיסטוריה הפוליטית במדינת ישראל ובימינו יודע, שאין בכוחה של תנועה שהיא רעיונית בלבד, לממש את ערכיה....

לכן נעבור **לאפשרות השנייה**- שפירושה מעורבות פוליטית ומעשית... ראינו לדרך זו שלוש אופציות אפשריות והמציאות במדינת ישראל בתקופה האחרונה האחרונה מראה, שכל שלושת האופציות מתממשות בו-זמנית ולכן אפשרי יהיה לבדוק מה הדרך הנכונה והמועילה:

אופציה ג' -התממשה כמעט במלואה בכנסות האחרונות. כמעט בכל מפלגה בכנסת היו ח"כ או ח"כית מהציונות הדתית. ההצליחו הם להשפיע לכיוון מימוש הערכים של "הציונות- הדתית"? במציאות, לדעת, הם לא השפיעו בכלל בנושא זה. לעיתים רחוקות הם היו מצטרפים, או נעדרים, מהצבעה מסוימת!

אופציה ב' - אופציה זו מנסים אותה מזה זמן רב, ברשימת הליכוד, גם על ידי אנשים וגופים [חלקם מההתיישבות ביש"ע...] שפעלו בניסיון "לכבוש את המלכה" מבפנים, פקדו והצטרפו ולא הצליחו להשפיע בנושאים החשובים לציונות הדתית. כך גם ח"כים שהתמודדו ונכנסו לכנסת (בליכוד, אגב, ישנם לפעמים יותר אנשי "ציונות דתית" מאשר ברשימת "הציונות הדתית" עצמה)

ובכל זאת לא הצליחו להשפיע בנושא. הסיבה העיקרית (ישנן סיבות נוספות) כי האג'נדה (תפיסת העולם הכוללת) של הליכוד [פעם זו הייתה מפא"י- מפלגת העבודה] **שונה לחלוטין מערכי הציונות הדתית!** וכל ח"כ ושר מחויב לאג'נדה ולהחלטות מפלגתו ולא למצפונו האישי!

מתקיקה "דתית" ועד מינוי שופטים ודיינים

נשארה, איפוא, **אופציה א'**- הקמת מפלגה שתזכה באמון הציבור [ה"ציונות הדתית" מונה כ-19% מהאוכלוסייה בישראל, על פי ההרשמה למוסדות החינוך], תגיע לעמדת השפעה כתוצאה מכוחה הנבחר ותוכל לממש את ערכיה, גם חוקית, גם כלכלית [תקציב וכספים] וגם מעשית.

מתוך אלפים רבים של דוגמאות, אזכיר כאן כמה שימחישו את ההבדל בין פעילות בתוך מפלגה אחרת [אופציה ב'] לבין מפלגה עצמאית [אופציה א'].

1) בכנסת השנייה (אלול תשי"ג- 1953) חוקק חוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין) המעביר את הסמכות בנושאים אלו לבתי-הדין הרבניים. אז כיהן כשר הפנים **משה חיים שפירא**- מנהיג הציונות הדתית. לולא חוק זה אי אפשר להתקיים כעם אחד ולהתחתן זה בזה והיה צורך בניהול רשימות יוחסין.

2) חוק איסור הונאה בכשרות [6/1983], המעביר לידי רבנות הראשית את הסמכות לקבוע חוק המאפשר למעשה לקנות מזון וכמו כן לאכול, כמעט בכל מקום בארץ ומחייב את הצבא להיות "כשר" בתפריט המזון שלו ובניהול השוטף של המטבחים.

3) הקמת מערכת חינוך אדירה ועולם תורה ענק. לולא פעלה הציונות הדתית כ"מפלגה עצמאית" זה לא היה קורה!

4) מערכת המשפט

שופטים -חשיבות גדולה מאוד לכך שיכהנו שופטים, שנוסף לכישוריהם המשפטיים, יכירו וידעו את המשפט העברי וחשיבותו. כמפלגה עצמאית" היה ביכולת הציונות הדתית לדאוג לכך שהוועדה למינוי שופטים תמנה הרבה מאוד שופטים ושופטות לבתי המשפט השלום והמחוזי מהציונות הדתית. **הליכוד, כלל לא התעניין בכך!** והדוגמא האחרונה היא- מינוי שופטים לבית המשפט העליון. הליכוד רצה שופטים שיהיו "קצת לאומיים" ו"קצת שמרניים". אנחנו רצינו, נוסף לכך, שיהיו גם אנשי "ציונות דתית"! בגלל כוחנו הרב כ"מפלגה עצמאית" הצלחנו לגרום לכך ששניים מהשופטים החדשים יהיו גם

מבינים מקצועיים במשפט העברי, ואילו על מינוי יתר השופטים אפשר לומר שלא הייתה להם זיקה וידיעה מומחית במשפט העברי.

דיינים: לאורך השנים תמך הליכוד במינוי דיינים חרדים דווקא בבתי הדין הרבניים, ואנחנו כ"מפלגה עצמאית" הצלחנו לוודא שימונו גם **דיינים דתיים לאומיים!** כיום כאשר אנחנו לא שם, הליכוד מסר ביוזעין את רשות "הוועדה למינוי דיינים" לש"ס!
כספים קואליציוניים למוסדות חינוך

(5 מוסדות וארגוני "הציונות הדתית" [כמו גרעינים תורניים, שירות לאומי, החמ"ד, מדרשות ועוד] קיבלו "כספי קואליציה" מאתנו, כ"מפלגה עצמאית", תוספת כספית של 400-600 מיליון ש"ח, נוסף לסכומים שבבסיס התקציב! כעת, כאשר גופים וארגונים אלו נמצאים בידי משרדי שרי הליכוד, היוסיפו הם סכומים כאלה למוסדות כדי שיוכלו לפעול כנדרש?
(6 אפשר לקבוע שלולא פעילות הפוליטית של הציונות הדתית, אופיה של המדינה היה נע בין חרדי [חלק מהציבור] לבין חילוני [לאומי או שמאל...])

כיום מצבה הפוליטי של הציונות הדתית נמצא בכי רע....!!!

לאחר 73 שנות מדינה אפשר ורצוי לעצור לרגע ולחשוב; הדרך שהלכנו בה עד כה, האם היא הדרך הנכונה ורק צריך לבנות ולשפר אותה בדרך שונה וטובה יותר, [וכך אני חושב!], או להתחיל לחשב מסלול מחדש?

ד"ר מנחם כץ

בריאות

"קרדיולוגיה מגדרית" - לב האישה

עובדה שאינה שרויה במחלוקת בקרב הקהילה הרפואית, קובעת כי מחלות לב וכלי הדם נחשבות כמובילות בין הסיבות לתמותה בקרב נשים בעולם המערבי. במקביל, עלתה רמת המודעות לחשיבות מחלות הלב בקרב נשים, גם בציבור הלא רפואי, מ-30% מכלל הנשים, בסוף שנות ה-90, לכ-60% כיום.

בעשורים האחרונים קיימת ירידה ברורה בתמותה, בקרב נשים, ממחלת לב כלילית (טרשת חוסמת בעורקי הלב), וזאת עקב מניעה ראשונית יעילה, מצד אחד, והגברת הטיפול בחולות שיש להן מחלה כלילית (מניעה שניונית), מאידך גיסא.

על אף הישגים משמעותיים אלה, נותרה התחלואה והתמותה ממחלות לב גבוהה, ואף עולה, בנשים צעירות בגילאי 35-54. וזאת משנית להשמנה, לעישון, ולהעדר מודעות לצורך בטיפול בערכי כולסטרול מוגברים.

בקבוצת הנשים הצעירות, יש לציין, נשים בהריון המפתחות סוכרת או יתר לחץ דם בהריון, חשופות לשכיחות מוגברת של מחלות לב.

איתור מוקדם וטיפול בקבוצה ייחודית זו מעלה הזדמנות יקרה מפז לטיפול ומניעה במחלת לב עתידית.

חשובה לא פחות היא קבוצת הנשים מעל גיל 50, ובמיוחד בתקופה שלאחר הפסקת המחזור החודשי. קבוצת גיל זו מתאפיינת בעלייה במשקל, בכולסטרול ובשיעור סוכרת ויתר לחץ דם, וכמובן, בעלייה חדה בשכיחות תחלואה לבבית בד בבד עם אובדן הורמון האסטרוגן המגן. קבוצה זו צריכה להיות במעקב צמוד, תוך איתור וטיפול מיטביים בגורמי הסיכון. סוגית הטיפול ההורמונאלי בנשים שפסק המחזור החודשי שלהן הייתה נושא למחלוקת בקרב הקהילה הרפואית. ישנה חשיבות רבה למתן הסבר נאות לנשים על אודות חשיבות הטיפול בנושא זה מצד אחד, ועל סיכוניו, מצד שני. כך גם הבחירה של הנשים בטיפול הנכון, במטרה שיהנו ולא יינזקו ממנו.

יש גם לדעת כי שיעורי השבץ המוחי גבוהים בנשים, יחסית לגברים. בהקשר זה קיימת חשיבות מרבית למודעות. אבחון מהיר וטיפול בהפרעות בקצב הלב, כגון פרפור פרוזדורים, מעלה פי 4-5 את הסיכון לארוע מוחי!

על הנשים להיות מודעות לתסמינים בולטים של התקף לב ולארוע מוחי בשלביהם הראשוניים, על מנת שיוכלו לפנות בהקדם לקבלת עזרה רפואית.

המאפיינים הטיפוסיים של התקף לב – לחץ בחזה, כאבים ובחילה – לא תמיד מופיעים אצל נשים אשר חוות התקף לב. נשים רבות אינן יודעות כי ישנו מכלול נוסף של תסמינים שזיהויים בזמן עשוי להציל את חייהן. רוב הנשים חושבות שהתסמינים של התקף לב הם רק כאבים ולחץ בחזה, קוצר נשימה ובחילה. אך מתברר, כי תופעות אלו המופיעות בנשים ובגברים אינן בלעדיות. התקפי לב אצל נשים יכולים להיות שונים, וחשוב מאוד ללמוד מהם הסימנים המתריעים על כך. ואלה התסמינים של התקף לב אצל נשים:

תסמינים "טיפוסיים" ("קלאסיים") של התקף לב כוללים: לחץ בחזה, תחושות לחיצה, או דקירה, בצד שמאל של החזה. יש אנשים המתארים זאת כאילו קיבלו אגרוף לחזה, או שמלחציים לוחצות על כל אזור בית החזה שלהם. אצל נשים, יכולים התסמינים להיות פחות "טיפוסיים". למרות שנשים עלולות גם להרגיש כאב, או אי נוחות בחזה, רבות מהן מתלוננות על בחילה, על סחרחורות, על אי נוחות בחלק התחתון של בית החזה, על לחץ בבטן העליונה, או על אי נוחות המורגשת כמו קלקול קיבה וכאבים בגב העליון.

נשים עשויות לחוות את כל התסמינים השכיחים המפורטים, חלק מהם, או אף לא אחד מהם כשהן סובלות מהתקף לב. אצל נשים, כמו אצל גברים, התסמין השכיח ביותר להתקף לב הוא סוג מסוים של כאב, לחץ, או חוסר נוחות בחזה. אך נשים נוטות יותר מגברים לסבול גם מסמינים ותסמינים שאינם קשורים לכאב החזה כגון: **חוסר נוחות בצוואר, בכתפיים, בחלק עליון של הגב, או בבטן, קוצר נשימה, בחילה או הקאה, הזעה, סחרחורת, עייפות יוצאת דופן ובלתי מוסברת.** לעיתים קרובות, נשים אינן מודעות לכך שתסמינים אלה יכולים להתרועע על בעייה בלב, ומאשימות בכך תופעות כמו צרבת, קלקול קיבה, דלקת פרקים, או לחץ נפשי. אם הן סובלות מקוצר נשימה, הן אומרות בפשטות לעצמן כי הן חייבות לחזור לכושר, או מטילות את האשמה בשעות העבודה הרבות, או בעייפות. לכן, ובעיקר אם קיימים גורמי סיכון לטרשת עורקים בנשים, שיש להן סימפטומים כנ"ל, עליהן לשאול בעצת רופאם האישי, **גם אם התסמינים אינם "קלאסיים", וכעת – צפירת הרגעה, מחקרים חדשים ובשורות חדשות על אודות טיפול הורמונאלי לאחר הפסקת המחזור:** נטילת הורמונים עם הפסקת המחזור החודשי מסייעת רבות בתסמיני "גיל המעבר" שהם: גלי חום, הזעות לילה, מצב רוח, תפקוד מיני ושמירה על צפיפות עצם תקינה.

בעשר השנים האחרונות, נרתעה הקהילה הרפואית ממתן טיפול חשוב זה עקב פרסומים על הקשר בין הטיפול ההורמונאלי ובין העלייה בשכיחות סרטן שד, מחד גיסא, ובין מחלות לב, מאידך גיסא. יש לציין, כי באותה תקופה (לפני כעשור) ניתן טיפול הורמונאלי במינונים גבוהים שאינם מקובלים בימינו, ובגיל מבוגר (20 שנה לאחר הפסקת המחזור). חשוב להזכיר, כי ההמלצה הנהוגה בימינו מתייחסת לנשים בריאות וללא מחלת לב ידועה, או שבץ מוחי. בנשים שיש להן מחלה ידועה, הטיפול ההורמונאלי עלול להחמיר את חומרת המחלה ואיננו מומלץ.

לאחרונה פורסם מחקר דני גדול וחשוב, שהראה שנטילת הטיפול ההורמונאלי, **במינונים נמוכים ובנשים צעירות יחסית, בממוצע בגיל 50, ומיד עם הפסקת המחזור החודשי, לפרק זמן של כ-10 שנים, בטוחה ולא רק שלא העלתה את שיעור מחלות הלב, אלא אף הורידה אותו ולא גרמה לעלייה בשיעור סרטן השד.**

לאור ממצאים אלה הושמעה "צפירת הרגעה" בקהילה הרפואית בכל הנוגע למתן טיפול הורמונאלי, דבר המאפשר מתן טיפול הורמונאלי בנשים ללא סיכון מוגבר למחלות לב, הסובלות מתסמינים משמעותיים.

לסיכום: ההחלטה על טיפול הורמונאלי הינה אישית, והטיפול ניתן למניעת תסמיני "גיל המעבר" בלבד, ולא למניעת מחלות לב (כפי שסברו בעבר). ההחלטה בשאלה אם הטיפול בטוח, נגזרת מגיל האישה (והזמן שעבר מעת הפסקת המחזור), מבריאותה, מקיום גורמי סיכון למחלת לב (עישון, יתר לחץ דם סוכרת, סיפור משפחתי), ובכל מקרה יינתן הטיפול לפרק זמן קצר בלבד. בשורה התחתונה- בנשים עם תסמינים משמעותיים, וללא סיכון מוגבר לתחלואה לבבית, **הטיפול מועיל ו בטוח.** מדובר, בתחילת טיפול מיד עם הפסקת המחזור ולפרק זמן של 5-10 שנים.

אין צורך לתת טיפול הורמונאלי לנשים ללא תסמינים.

חשוב תמיד לזכור, כי מדובר בנשים בריאות בלבד, וכי מומלץ לנשים עם מחלת לב ידועה שלא לקחת טיפול הורמונאלי. בברכת בריאות איתנה לנשים (וגם לגברים ש"נדחקו" מדיון זה).

המוצא אבידה ונוטלה חייב להשיבה

העיקרון בכותרת ברור. כך מצפים ללא ספק מכל אדם תם לב וישר דרך. אבל מה קורה כאשר לא ניתן לאתר את הבעלים? מי לא חולם, דרך משל, שבדרכו תיקרה מעטפה ללא כל סימני זיהוי ובה שטרות כסף רבים? האם מוצא האבידה, תם הלב, תמיד יזכה בה? סוגיה זו, הגיעה לפני כ-40 שנה לפתחו של בית המשפט העליון בישראל והדיון בה מרתק ואקטואלי גם לימינו אלה.

כך היה מעשה שהיה. בבנק איגוד היה חדר כספות שבו כ-400 כספות. האולם של חדר הכספות היה פתוח בשעות הפתיחה הרגילות של הבנק, ולא היה כל רישום של הנכנסים והיוצאים ממנו. בוקר אחד, הגיע אדון הנדלס לחדר הכספות ורגלו נתקלה במעטפה זרוקה על הרצפה ובה הוא גילה אגרות חוב למוכ"ז בשווי רב. נבהיר, אגרות חוב למוכ"ז (למוסר כתב זה) כמוהן ככסף מזומן ולא נקוב בהם שם, כך שכל האוחז בשטרות כאלה זכאי לפדותן בהגיע מועד פרעונן.

אזרח הגון

הנדלס היה אזרח הגון ובירר בבנק אם מישהו התלונן על אובדן האגרות. מנהל הסניף דרש מהנדלס להפקיד את האגרות בידיו, כנציג הבנק, חרף העובדה שאיש לא התלונן על אובדן הנדלס סירב לדרישה, והוא והמנהל פנו למשטרה, דיווחו על מציאת האבידה והפקידו את האגרות החוב בידיו. בתום ארבעה חודשים, משלא נמצא בעל האבידה, הודיעה על כך המשטרה לבנק איגוד ולהנדלס. הפנייה למשטרה נעשתה לאור "חוק השבת אבידה", הקובע כי: "המוצא אבידה ונוטלה חייב להשיבה לבעלה, או להודיע עליה בהקדם למשטרה...". עוד קובע החוק כי אם לא נתגלה בעל האבידה תוך ארבעה חודשים, יהיה המוצא לבעל האבידה. משנתקבלה הודעת המשטרה על אי גילוי בעל האבידה טענו הבנק והנדלס, כל אחד מהם לחוד, לזכאות באבידה. הנדלס, בהיותו המוצא בפועל ואילו הבנק, בטענה שהמעטפה נמצאה בתוך הסניף ומשכך, מלכתחילה היה הנדלס חייב למוסרה לבנק ולהעביר אל הבנק את האחריות לשמירת המעטפה. שהיה נחשב בשל כך למוצא, על פי חוק.

הבנק ערער

הסכסוך הגיע תחילה לכותלי בית המשפט המחוזי, שפסק לזכותו של הנדלס. הבנק ערער לבית המשפט העליון. בהרכב בית המשפט ישבו שלושה שופטים, מ"מ הנשיא השופט לנדוי, אהרון ברק (בטרם נתמנה לנשיא) והשלישי פרופ' מנחם אֶלוֹן, שנחשב מומחה בעל שם עולמי למשפט עברי (נפטר בשנת 2013). בעליון נתגלתה מחלוקת משפטית מרתקת בין השופט ברק לבין השופט אלון. הראשון פסק שיש למסור את האבידה לבנק איגוד וכך גם נפסק משהשופט לנדוי תמך בדעה זו. השופט אלון, בדעת מיעוט, מפורטת ומנומקת, פסק שהאבידה שייכת להנדלס. חוק השבת אבידה הוא חוק חילוני, אך שמו ותוכנו מעידים על זיקתו לעקרונות המשפט העברי. בפרשנות החוק עמדה השאלה, אם ועד כמה ניתן לשאוב עקרונות מהמשפט העברי ולהחילם על פרשנות חוק של הכנסת. נסביר את דברינו: אין חולק על פי החוק כי המוצא אבידה ברשות הרבים, כגון ברחובה של עיר, זכאי לזכות בה, משלא נתגלו הבעלים. בדומה, אם האבידה נמצאה ברשות היחיד, כגון בדירה פרטית, אין חולק כי בעל הדירה זכאי לה, אף כי לא הוא היה המוצא בפועל, אלא צד שלישי שביקר בדירה. המחלוקת בין השופטים נגעה בשאלה מה דינה של אבידה שנמצאת ברשות פרטית, שנוהגים בה כרשות הרבים, כגון: אולם כניסה של בנק, בית קולנוע, בית מלון ודומיהם.

לשון החוק בעניין זה אינה חדה וברורה. החוק קובע: "המוצא אבידה ברשותו של אדם אחר חייב להודיע עליה לבעל הרשות ולמוסרה לו לפי דרישתו". מקרה זה שהוא החרגי, מחייב את המוצא למסור את האבידה ל"בעל הרשות".

ענקי משפט חולקים

בשאלה זו התחבטו השופטים ברק ואלון וכל אחד מהם יצק תוכן שונה לסעיף בחוק. פרשנות השופט ברק הובילה למסקנה שהנדלס הוא "עבריון", אף שהיה מוצא תם לב, שהרי הוא היה חייב למוסרה לבנק. השופט אלון, בהסתמכו על עקרונות המשפט העברי, קבע שכל מקום שהרבים בו, איננו "רשותו של אחר" לעניין חוק השבת אבידה. שהרי ברור, שמקום כזה איננו בשליטת הבנק לענין אבידות. לכן פסק השופט אלון שהאבידה שייכת להנדלס, שנהג כדין והודיע למשטרה על מציאתה. דוגמא זו, שנדונה בין ענקי משפט בבית המשפט העליון, ממחישה עד כמה חשוב ביותר, גם היום, לציבור שבית המשפט העליון יהיה מורכב משופטים שאינם בעלי גוון אחד, שהרי החוק אינו שחור או לבן ופרשנותו עשויה לחרוץ גורל לכאן או לכאן, כשכל אחד מהפוסקים בטוח שהפרשנות היא לצידו.

הידעתם כמה חשובים הסבא והסבתא? שלושה מפתחות להבנת מערכת היחסים החיונית במיוחד

"אני רק הסבא", העיר סבא אחד ורמז שאין לו השפעה משמעותית בחיי הנכדים שלו. במיוחד בזמן הזה היוצא דופן של נגיף הקורונה, כשאנו נדרשים לשמור על מרחק אחד מהשני וסבים וסבתות מהססים לארח נכדים, הם מרגישים חשובים עוד פחות. אבל האמת היא, שלסבא וסבתא יש תפקיד מפתח בגידול נכדיהם. ברצוני להציג שלוש דרכים שבהן הסבים וסבתות הם אנשים אידיאליים לסיפוק התנאים החיוניים להתפתחות הבריאה והאופטימלית של הנכדים שלהם.

1. **מערכות יחסים נכונות:** אנו יודעים כי מערכות יחסים הן חשובות, אך אנו פחות מודעים למשמעות **היחסים הנכונים** – מערכות יחסים צריכות להיות הירארכיות כדי שהחברה תהיה מסודרת כראוי, וכדי שהתרבות והערכים יועברו מדור אחד למשנהו. **ילדים צריכים להיות בעמדת התלות** ולהישאר מוכוונים כלפי המבוגרים האחראים עליהם – הורים, סבים וסבתות, ומורים. רק אז נשארים מופעלים הרצון שלהם להיות טובים והאינסטינקטים שלהם לקבל הכוונה, הדרכה ומודלים לחיקוי. החברה המודרנית מציבה ערך גבוה של שוויון, אבל אנחנו חייבים להיזהר ולא להעביר מסר לילדים שהם **שווים לנו בכל החלטה**. המבוגרים צריכים לשמור על "עמדת האלפא" שלהם ולהישאר בהובלה.

2. **מנוחה רגשית:** תחושת הביטחון בעולם חיונית לצמיחה בריאה. ילדים רבים חווים פרידות רבות מדי וחשים תחושה כרונית של בהלה וחוסר ביטחון. חלק ניכר מבעיות הקשב והריכוז, החרדות ובעיות השינה אצל ילדים נובע מתחושות חוסר ביטחון. קשרים בטוחים ועמוקים עם סבים וסבתות מחזקים אצל הילדים את תחושת הביטחון בעולמם, באמצעות התחושה שיש עוד מישהו בחייהם, מעבר להורים, שמכיר אותם, אכפת לו מהם ודואג לרווחתם. ביוזמתם של סבים וסבתות, ילדים יכולים להרגיש שתמיד הם יכולים לפנות לסבא ולסבתא – במיוחד כאשר הם זקוקים למנה נוספת של מנוחה רגשית וביטחון.

3. **מרחב לילדים להבעת מחשבותיהם ורגשותיהם:** החברים של הילדים אינם יכולים לתת להם את המרחב הדרוש כדי לחקור את הרעיונות, את הדעות, את המחשבות ואת הרגשות האמתיים; הם עסוקים מדי בניסיון להשיג את רצונם, או לרצות אחד את השני. אבל סבא וסבתא יכולים לענות על הצורך למרחב לביטוי עצמי! לסבים ולסבתות יש הרצון, ההתעניינות, הזמן והסבלנות לספק אוזן קשבת ותגובה מנחמת ומבינה. הם יכולים להקל על הנכדים שלהם להביע את המחשבות והרגשות שלהם בהקשר של מערכת יחסים בטוחה, להזיל את הדמעות האכזבה והעצבות, ולקבל את הנחמה המרגיעה והחיזוק שסבים וסבתות יודעים להעניק.

בעבודתי עם הורים אני עוזרת להורים רבים למצוא את מקור הכוח האמתי שלהם כדי לגדל את ילדיהם על ידי טיפוח ושמירה על **מערכות יחסים נכונות**, המזינות את ילדיהם ומספקות מנוחה רגשית המאפשרת צמיחה מיטבית. אני מעודדת אותם, דרך קבע, לראות את הסבים והסבתות כחלק מצוות התמיכה החיוני לגידול הילדים ולחזק ולשמור על קרבתם לילדיהם. סבא וסבתא הם בעמדה האידיאלית כדי לספק את התנאים הנכונים ולתמוך, הן בהורים בתפקידם השוטף והן בצמיחה של נכדיהם. יש להם הזמן, הסבלנות, הניסיון, הפרספקטיבה והחוכמה כדי להוביל ביחסים שלהם עם הנכדים שלהם על ידי יצירת קשר, מתן חום, הבעת אכפתיות, סיפוק נחמה, הכוונה ומתן דוגמה אישית.

סבא וסבתא מסוגלים לספק את השורשים העמוקים של היחסים שהם כל כך הכרחיים לבריאות הרגשית של הילדים. נוסף לכך, סבא וסבתא נמצאים בעמדת מפתח לחיבור הנכדים לדורות הקודמים, להיסטוריה המשפחתית והכללית ועד לחיבורם לדמויות הנצחיות שלנו מהתנ"ך וחד"ל. קשרים אלה אמורים להיות משמעותיים לילדים לאורך כל חייהם. לי יש סבא אחד שלא זכיתי להכיר, אבל הקרבה שאני מרגישה כלפיו והרצון להידמות לו נובעים מהסיפורים הנפלאים שהוריי סיפרו לי עליו.

במשלי פרק י"ז פסוק ו' כתוב: "עֲטַרְתָּ זֵקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאַרְתַּת בָּנִים אֲבוֹתָם." סבים וסבתות יכולים לחגוג ולאמץ את התפקיד המיוחד שלהם בחיי המשפחה!

ג'ולי בורנשטיין

מועדון קריאה Book Club

פרוטיאה באלקנה

ברונים הבאים לקהילה של פרוטיאה

פרוטיאה משיקה את
'פרוטיאה באלקנה'
פרויקט הדיור המוגן
הראשון מסוגו לציבור הדתי לאומי
ומזמינה אותך להצטרף
לקהילה תוססת ומלאת חיים

**הטבות בלעדיות
ל-50 הדיירים
הראשונים**

לקביעת פגישת היכרות
חייגו
עכשיו *9405

2. סדרתו ישראל

מועדון הקריאה באנגלית של מועדון +50 חוגג מלאות שנה אחת להקמתו.

בוודאי תשאלו איך קוראים במועדון קריאה? ובכן, אחת לחמישה שבועות מתאספים דוברי אנגלית ודוברי עברית באולם הקטן של מועדון +50, ומנהלים שיחה על ספר שכולם קראו מראש.

בכל פגישה, מוביל אחד המשתתפים את הדיון. בפתיחה הוא מציג רקע לספר ומשתף את הציבור בדעותיו בנושא. בהמשך, נפתח הדיון לקהל ושפת הדיון משתנה מאנגלית לעברית, לפי רצון כל דובר. החברים משתפים בדעותיהם, בתחושותיהם ובתובנות שעולות על דעתם על הספר שקראו.

כמובן, שיש חילוקי דעות וויכוחים על הספר ועל הדברים שנאמרים, אך הכל נעשה באווירה ידידותית מאד ומיוחדת במינה. חברי ה- Book Club שמחים להיפגש ולחלוק חוויות שהתרחשו מאז המפגש האחרון.

אתם אוהבים ספרות אנגלית? רוצים חשיפה לאופקים חדשים? מעוניינים להכיר חברים חדשים? הצטרפו ל- **Book Club Friends** במועדון +50.

דעו לכם, יש הנאה מיוחדת בדיון בין חברים וחברות על ספר שקרא כל אחד לקראת הדיון, הנאה שהיא הרבה מעבר להנאה מקריאת הספר עצמו.

מחלוקת לשם שמים ושאינה לשם שמים

ניסיון להתבוננות ולהבנה

למדנו במשנה במסכת אבות (פרק ה' משנה י"ז): "כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קורח וכל עדתו".

בלימוד משנה זו עולות שאלות רבות, שרק באחת מהן נעסוק כאן:

מהו הגדר של "מחלוקת לשם שמים"? הרי כל צד במחלוקת בטוח בצדקתו ובטענותיו שבוודאי הן לשם שמים. כלומר מהו קו הגבול, שכאשר חוצים אותו, הופכת מחלוקת לשם שמים ל"מחלוקת קורח וכל עדתו"?

ברצוני להציע סברא על פי דוגמא מן המשנה, הגמרא וההלכה שנפסקה, שאולי תוכל להמחיש ולתת לנו סימן שיבהיר מהו הגדר, שברגע שעוברים אותו, יוצאים ממחלוקת שהיא "לשם שמים" ועוברים את הגבול ל"מחלוקת קורח וכל עדתו". המשנה בפסחים (פרק ד' משנה א') אומרת: "מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות - עושין, מקום שנהגו שלא לעשות - אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין, נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם. **וְאֵל יִשְׁנֶה אָדָם מִפְּנֵי הַמְּחֻלְקֵת**".

ובסוגיא בגמרא, חולקים **אביי ורבא** בפירוש המשפט המסכם "ואל ישנה אדם מפני המחלוקת". **אביי** מסביר, שהכוונה למי שבא ממקום שעושים מלאכה למקום שאין עושים בו ואין לו לשנות ממה שנהגים במקום שבא אליו, כדי שלא יגרום למחלוקת. לעומת זאת, אם הוא בא ממקום שאין עושים למקום שעושים בו, נותנים עליו חומרי המקום שממנו בא. ואילו **רבא**, חולק ומסביר, שמי שבא ממקום שאין עושים למקום שעושים, ישמור על מנהגו מהמקום שממנו בא וימשיך לא לעשות מלאכה, גם לפני חצות. הכלל הוא, שאין לו לשנות ממנהג המקום, אלא אם יגרום בכך למחלוקת ואילו במצבו, הרי אף אחד לא יידע שאין הוא נוהג **שלא** כמנהג המקום, אלא יחשבו, שבפשטות אין לא מלאכה לעשות, או שהוא סתם בטלן, או שאינו בריא ולכן אינו עושה מלאכה. ויש חילוקים למי שבדעתו לחזור למקומו הקודם ולמי שבדעתו להשתקע. ואין כאן המקום להאריך.

המשנה בפסחים - "סתם משנה"

הבאנו את הדוגמא הזאת משום שמקורה במשנה ואף על פי שלא צוין במשנה לדעת מי עושים מלאכה עד חצות ולדעת מי אין עושים, ברור, שאין המדובר בסתם מנהג (כלשון "נהגו"), אלא מדובר כאן בשתי דעות חולקות, כאשר על פי הכרעתו של **רבי** (שנתן למשנה זו מעין צורה של "סתם משנה"), שתיהן לגיטימיות, הלכה למעשה, כל אחת במקומה - בניגוד, למשל, למחלוקת של הלל ושמאי, שגם בהן שתי השיטות לגיטימיות, אך לפי הכלל שנקבע כמעט בכל הש"ס, הוכרעה ההלכה בבית הלל. לעומת זאת, בדין עשיית מלאכה בערב פסח עד חצות, פסק רבי שלא להכריע בין שתי השיטות ובכל מקום יש להמשיך לנהוג, **הלכה למעשה**, כפי שנהגו.

אין להוסיף מחלוקת שאינה נחוצה!

כאשר מתעוררת בעיה של מי שעובר ממקום למקום, שבהם הייתה ההלכה הנוהגת שונה בעניין מלאכה בערב פסח עד חצות, הכלל הקובע הוא (בין לשיטת אביי ובין לשיטת רבא דלעיל) "נותנין עליו חומרי משם וחומרי מקום שהלך לשם. **וְאֵל יִשְׁנֶה אָדָם מִפְּנֵי הַמְּחֻלְקֵת**! בעוד שהמחלוקת בביצוע ההלכה בעניין מלאכה בערב פסח עד חצות, בין מה שנהגים במקום אחד, לבין מה שנהגים במקום השני, היא **מסוג המחלוקת שדין סופה להתקיים** וכך היא גם קיימת ולגיטימית, הרי ברגע שאדם עובר ממקום למקום ו"משתמש" בהלכה השונה בשני המקומות, בצורה שתוסיף מחלוקת, הוא הופך אותה למחלוקת שאינה לשם שמים ואסור לה שתתקיים.

מילה אחת ה"שולחן ערוך"

ודרך ברורה להבהרת הרעיון, אפשר לראות במילה אחת בלשון ה"שולחן ערוך" (כמו גם ה"טור" והרמב"ם), כפי שהוא פוסק בעניין זה (או"ח, סימן תס"ח):

ג. קודם חצות, מקום שנהגו לעשות מלאכה - עושים. מקום שנהגו שלא לעשות - אין עושין.

ד. ההולך ממקום שעושים למקום שאין עושים, לא יעשה ביישוב, מפני המחלוקת, אבל עושה הוא בַּמְדָּבָר (שאינן שם אנשים שנהגים אחרת ד"ב). וההולך ממקום שאין עושים למקום שעושים, לא יעשה. ונותנים עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם. ואף על פי כן, **לא יתְרַאָּה** בפניהם שהוא בטל מפני איסור לעולם, ואל ישנה מפני המחלוקת. וכן

מי שדעתו לחזור למקומו, נוהג כאנשי מקומו, בין להקל, בין להחמיר והוא **שלא יתראה** בפני אנשי המקום שהוא בו, מפני המחלוקת.

אומר לנו כאן בעצם ה"מחבר", שמקום שנהגו לעשות ומקום שנהגו שלא לעשות, הם אולי דוגמא של **מחלוקת לשם שמים**, שנסמכת על מקורות קדומים ביותר של חכמינו בתורה שבעל פה, אשר הוכרעה להלכה ודינה, ש"סופה להתקיים". מתי עובר, מי שנוהג לפי אחת מן השיטות, את הגבול הלגיטימי והופך אותה למחלוקת **שאינה לשם שמים**? ברגע שהוא הופך להיות נגוע במידה של **מתְרָאָה** כלפי "הצד השני". מי שבא ממקום שאין עושים מלאכה, למקום שעושים והוא הולך בשוק, או בבית המדרש ומכריז, למשל:

"דעו לכם, שאינני עושה כעת מלאכה, לא משום שאין לי מה לעשות, אלא משום שאני מחמיר כדן המקום שממנו באתי", **הרי זה מתראה, שגורם למחלוקת מיותרת**. כאשר השוני בנוהג של אדם לעומת הציבור - גם אם יש לו על מי לסמוך - גורם למחלוקת, זוהי מחלוקת **שלא לשם שמים** ובכך, הוא כמו עוקר את ההצדקה לקיום שתי השיטות הנוגדות הנהוגות בהלכה, שבגלל היותן לשם שמים, סופן להתקיים. ולכן פוסקת המשנה "ואל ישנה אדם מפני המחלוקת (החדשה), שהיא לא לשם שמים). ויעוין בדוגמאות נוספות למידת **מתְרָאָה** במחלוקת, בפירושי נושאי הכלים

תורת המידות

ואין כאן המקום להאריך בענייני מידות ומוסר, אך בשיטה זו נוכל גם להבין יותר לעומק, מדוע הביאה המשנה במסכת אבות רק את הלל ושמאי כדוגמא למחלוקת לשם שמים, ולא את תלמידיהם שכתוב עליהם, בין השאר, שגרמו לחשש שתורה תיעשה לשתי תורות ר"ל. וכדי להמחיש עד כמה קשה בחיי המעשה לעלות ולהגיע למידה של "מחלוקת לשם שמים", נביא הקדמה מעניינת ביותר מתוך תשובה שניתנה על ידי **רבי אלעזר פלקלס**, בעל מחבר השו"ת "**תשובה מאהבה**" (ועל פי תוכן התשובה, יתברר לקורא, עד כמה גם מתאים לה שם הספר)¹.

רבי אלעזר פלקלס נולד בפראג בשנת ה"א תקי"ד (1754) ונפטר שם בשנת ה"א תקפ"ו (1826). הוא היה תלמידו המובהק של ר' יחזקאל לנדא בעל ה"נודע ביהודה", ושימש כדיין בבית דינו של ה"נודע ביהודה" בפראג. לאחר פטירת רבו, מילא ר' אלעזר את מקומו כרב העיר. הוא היה מפורסם כדרשן וכראש ישיבה. תשובותיו בהלכה זכו לתפוצה רבה, וראו אור בספרו "**תשובה מאהבה**".

"בעה"י יום ה' ז' אלול תקס"ז/תקס"ז/ (1817 למנינם ד"ב) ל' פראג לעת צאת השנה, יצליח בכל אשר יפנה, איש אשר בו רוח חכמה ובינה, כבוד אהובי הרבני המופלג הקצין ירא את אלקים מרבים, מוה' (מורינו הרב) בער נר"ו (נְטִירָה רַחֲמָנָא וְיָרְכֵהָ) לוריא מק"ק (מְקַהֵלֶת קֹדֶשׁ) קעללין.

מכתב מעלתו עם שאלותיו הגיעוני, אבל אהובי, ידידי, מלבד כי רבו טרדותי, כאן במילי דשמיא (בענייני שמים) וכאן במילי דעלמא (בענייני העולם הזה), גדר גדול גדרתי בעדי, שלא להשיב דבר בעטי בכל אתר ואתר שיש שם רב ומורה. באתרא דמרא תלא זיינא (כל מקום חייב להסתמך על כוחו של רב המקום), עפ"י יצאו ועפ"י יבואו, אם לא שהרב בכבודו ובעצמו, במידת טובו וענוותנותו, שואל ומבקש דבר ה'. זו הלכה ואיככה אוכל לפרוץ גדר?

בפרט ראיתי כה דבריו כאש וחמתו בערה בו ואני בעוניי אין אני רואה מחלוקת כולה שם שמים. ורגיל אני לומר, מה דאז"ל (שאמרו רבותינו זיכרונם לברכה), איזו היא מחלוקת שהיא לש"ש (לשם שמים)? זו מחלוקת הלל ושמאי ושאינה לש"ש זו מחלוקת קרח וכל עדתו. ר"ל (רוצה לומר), איזהי מחלוקת שהיא כולה לש"ש, בלי שום פנייה אחרת? זו מחלוקת הילל ושמאי, שכל מחשבותם לשמים וישרים בלבות. ושאינה לש"ש, שלא היתה בה מחשבה טובה לש"ש, זו מחלוקת קרח כו'. אבל זולת שתי כתות האל, מחשבת פיגול איכא ביניהו (יש ביניהן), לא נמצאת מחלוקת שהיא כולה לש"ש, בלתי תערובות טעמים פגומים ותערובות גופים מחולקים ומחשבת חוץ ויצאה שכרה בהפסדה ולא כולה שלא לש"ש, בלתי תערובות קודש מחשבת פנים ויצאה הפסדה בשכרה ותועבת ה' גם שניהם.

דרך כלל, אם לבנות מקדש א-ל במחלוקת, מוטב שלא תיבנה. אבל אחרי רואי כי בר אוריין הוא, אמרתי להשיב מפני כבוד התורה, אבל לא על פרטי שאלותיו ולא בדברי פלפול, רק דברים פשוטים השווים לכל נפש, כללים אשר רשמתי לעצמי לזיכרון ובעיניו יראו ובלבבו יבין, שכולם כתורה עשו".

עד כאן דברי ההקדמה של ר' אלעזר פלקלס ומכאן הוא ממשיך לעסוק בגוף התשובה.

וה' יעזור לנו, שיקויים בנו, שבמחלוקת הרבות בקרבינו לא ניכשל במידת **מתְרָאָה** ונצליח להתקרב למידה של "מחלוקת לשם שמים" ונזכה ונראה במו עינינו כיצד "סופה להתקיים".

¹ נוסח תשובת ר' פלקלס והפרטים הקשורים בְּמַחְבְּרָה הועתקו מתוך מאגר פרויקט השו"ת של אוניברסיטת בר אילן.

מהשלווה הסינית, דרך צרות בברית המועצות, לארץ הנכספת

מאז חזה דונג לבחור אם להפוך לאזרחים סיניים, או לעזוב את המדינה. בחרנו לעזוב.

שנת 1946-7 מציינת נקודת מפנה בחיי. הסתיימה תקופה יפה ומאושרת שעיצבה את חיי ונטעה בי את כוח ההישרדות לשנים הבאות הקשות.

יהודים זרים בברית המועצות

בשנת 1947 נפרדנו, אבי ואני, מעולם ילדות יהודי חם ומוגן, ועברנו לברית המועצות. אבא קיווה שהמעבר יהיה זמני לשנה.

הייתי בת 14, נערה המחפשת את דרכה, אבודה ללא עתיד. התגוררנו באורל. זהותי היהודית הפכה אותי לזרה. רוסית לא הייתה שפת אמי. לא ידעתי קרוא וכתוב בשפה זו. התקשיתי להבין מה מותר ומה אסור

לומר בסביבה שורצת סוכנים ומלשינים של ק.ג.ב. הייתי עוף מוזר, חסרת ביטחון בסביבה של גויים. כשמלאו לי 16, אבי, מוסיקאי וזמר, נעצר ונשלח לסיביר ל 25 שנות עבודת כפייה. נאלצתי להפסיק את לימודי ולצאת לעבודה כחסרת הכשרה כל שהיא. נותרתי ללא קורת גג וללא כל אמצעים כדי שאוכל לקנות אפילו משהו לאכול. כל

חפצינו הוחרמו בידי הק.ג.ב.

עבדתי במפעל לאריזת ממתקים. עבודתי הייתה במשמרות, גם משמרות לילה. כשהייתי נרדמת על שולחן העבודה הייתי זוכה לנזיפות ולהערות מעליבות. בכל אותן שנים חלמתי על חזרה לחיים נורמליים שבהם לא אצדקק להסתיר את זהותי היהודית, או להיתקל בחוסר הבנה, או זלזול, כשאמרתי ששמי איטה הוא על שם סבתא רבתא שלי מהשטעטל.

לבסוף, החלום התגשם

חלמתי על עלייה לישראל שאליה כבר עלו חלק מבני משפחתי והרבה מחבריי.

נולדתי בסין בעיר חרבין, בקהילה יהודית ששמרה על צביון יהודי. היו בה בית כנסת, בית ספר, מרכז תרבות ואפילו בית קברות יהודי.

שנות חיי הראשונות עד גיל 14 עברו בצורה מקובלת ורגילה. את הזמן חילקתי בין לימודי בבית הספר, בפעילות בתנועת הנוער בית"ר ובלימודי מוסיקה ובלט..

ילדות סינית טובה

באביב, בכל שנה, התקיימו בבית הספר תחרויות ספורט בין שתי קבוצות: קבוצת הרצל וקבוצת טרומפלדור. אני, כמובן, השתייכתי לקבוצת טרומפלדור.

במלחמת סין - יפן בין השנים 1937-1945, המשכנו בשגרת חיינו.

לא ידענו מה מתחולל באותן שנים באירופה. גם צירופה של קבוצת ילדים מהונגריה לבית ספרנו ב 1942 לא עוררה בנו שאלות. לא ידענו על הגורל של יהודי אירופה. בתום מלחמת

העולם השנייה, שחררו חיילי המארינס האמריקאי מעול יפן את האזורים שבהם גרנו. תקופה זו זכורה לטוב בזכות חיילים יהודים אמריקאים שהתארחו בבתינו בשבתות. החיילים החביבים הרעיפו עלינו שוקולדים של הרשי, ופתחו לפנינו אופקים חדשים מחוץ לחומות סין.

חייתי חיים טובים ומוגנים בזכות המשפחה הגדולה, שמחת החגים עם סעודות מרובות משתתפים, אירועי תיאטרון בבית הספר ופעילות בתנועת הנוער..

בתום המלחמה, כאשר סין החזירה לעצמה את השלטון, נאלצו התושבים הזרים תחת משטרו של

כשפגשתי את בעלי לעתיד יוסף ששחרר ממחנה כפיה בסיביר לאחר שש
שנות עבודה, ושמעתי על פעילותו הציונית, ידעתי שמצאתי אדם כלבבי. גם
הוא שאף כמוני לעלות לישראל.

הסירוב הארוך

נישאנו, ובמשך שמונה שנים רצופות נתקלו בקשותינו לווזיה בסירוב.. רק
בשנה התשיעית הגיעה הווזיה המיוחלת. הורשינו לצאת ולהוציא מברית
המועצות סך של 100 דולר, כל אחד.

במטוס, כאשר ראינו את גב החייל הרוסי שעוזב את המטוס, חגגנו למרות
מצבנו הדחוק. אני עם בקבוק קולה ויוסף עם בקבוק מרטיני. (משקאות
"מפוקפקים" אלו לא נועדו לאזרחים סובייטים נאמנים). זכינו להימנות בין
העולים הראשונים שיצאו מרוסיה הסובייטית לישראל.

דרכנו בארץ התחילה באולפן בכרמיאל. כבר שם, היינו מאד פעילים על
חשבון הלימודים בעזרה ליהודים לצאת מברית המועצות. נפגשנו עם אנשים
בעלי השפעה בארץ ובעולם. כל זאת כדי לאפשר ליהודי ברית המועצות לעלות
למולדת לישראל.

מועדון 50 פלוס הוא מועדון לתרבות שעות הפנאי לאזרחים הוותיקים באלקנה, הוקם על ידי
עמותת גיל הזהב באלקנה מיסודה של צביה ז"ל, והחל לפעול כבר בשנת תשע"א, ביוזמת המחלקה
לשירותים חברתיים של המועצה המקומית אלקנה.

המועדון מנוהל על ידי חברי הועד המנהל של העמותה וחברים מתנדבים שהתגייסו במרץ להפעלתו
ולחיזוקו. כולם מתנדבים, כולם תושבי אלקנה.
מטרות המועדון:

- להיות בסיס לרשת חברתית תומכת לחבריו בקהילה, הנותנת מענה פיזי, רגשי
חברתי ואינטלקטואלי לחבריה ומאפשרת להם להיות חלק מקבוצת שייכות חברתית.
קהילה היוזמת פעילות משותפת, מעודדת עזרה הדדית ודואגת לשיפור איכות החיים של
התושבים המבוגרים בקהילה.
- להקנות אפשרויות מגוונות של פעילויות תרבותיות, אינטלקטואליות וחברתיות
משותפות איכותיות, קרוב לבית ובמחיר מסובסד.
- לפתח פרויקטים ולעודד את תחום ההתנדבות בישוב ומחוצה לו.

בימים כתיקונם (לא ימי קורונה באוויר) המועדון פועל 5 ימים בשבוע ומקיים מערך תרבות הכולל
הרצאות, טיולים, סעודות ראש חודש, סדנאות וחוגים.

בימים של קורונה, אנו מפעילים תכנית הרצאות העשרה מקוונות.
4 הרצאות שזמינות לצפייה ומתחלפות כל שבוע. אנו מקבלים הדים טובים מאוד לתכנית זו.

הצפייה הינה פשוטה, בלחיצת כפתור, בכל זמן וכל עת, מכל מכשיר שמחובר לאינטרנט – מחשב,
סמארטפון, טאבלט או טלויזיה חכמה.

למעוניינים להצטרף או לשמוע פרטים נוספים על המועדון ניתן לפנות לרוחי רוזנבלום

טל' 052-2577217

בחלומי

בחלומי על משכבי בלילות
יצאתי בלאט מכלוב הזהב לנהר השוצף.
על גדת הנהר בדקתי
מי מאחוריי?
מי מצדדי?
ובראותי
כי חוק שני המטרים קיים גם פה.
ובראותי
כי אין איש.
השלכתי את החכה למים.
הזמן חלף בעצלתיים
ודג זהב נלכד ברשת.
לבקשתו לשוב למקור חייו-
הסכמתי,
בתנאי שימלא שלוש ממשאלותיי.
1. אפשר לי לראות,
לחבק
ולנשק
את הנכד שנולד היום.
(זה אמיתי)
2. אפשר לי לעזור לביתי שילדה בשעה טובה,
כפי שעשיתי תמיד.
3. אפשר לי להשתחרר מהכלוב, כדי לקנות מתנות לנכדיי
האהובים.
התעוררתי לקול ציוץ הציפורים.
הדג לא היה.
המשאלות לא התגשמו.
נכד חדש בא לעולם.
מזל טוב.

שלום לך, קורונה.

הגזמת!!!

-הכנסת אותנו הביתה וחשבת שתפחידי אותנו. טעית.
-הטלת עלינו הסגר
וחשבת שברתע.
טעית.
-אסרת עלינו (הקשישים) ללכת לסופר וחשבת שרעב.
טעית.
-אסרת עלינו לרוץ במרחבים הפתוחים וחשבת שנעמוד
מלכת.
טעית.
-ביטלת חתונות ברוב עם וחשבת שלא יישמע עוד קול
ששון וקול שמחה.
טעית.
-סגרת את בתי הכנסת וחשבת שלא נתפלל.
טעית.
-טעית בגדול.
אנחנו לא מפחדים.
אנחנו לא נרתעים.
-הכנסת אותנו הביתה
וגילינו את הילדים.
-היטלת עלינו הסגר
ומצאנו את משחקי הקופסה.
- אסרת עלינו ללכת לסופר
והנה המזווה שלנו נראה כסופר פרטי.
-קיווית
שלא נרוץ ולא נלך
אבל יש לנו מכשיר הליכה.
-באמת, חשבת שלא נתפלל?
הקב"ה מקבל תפילותינו באהבה גם ביחידות.
-חתונות הפכו בזכותך
לחתונות מיוחדות, שמחות וצנועות להפליא.
קורונה, לא תשברי אותנו.
מקווה מאד לא לפגוש אותך.
אסתר.

"ירושלים של זהב" - ציור השייך לקבוצת ציורים של אמנות מופשטת, או אבסטרקטית. ביטוי פנימי (תמונת השער).

התמונה הארוכה עם המדרגות, צוירה על ידי לאחר שבעלי אברהם שבתאי מליס ז"ל, הלך לעולמו, לפני כ-15 שנה. הוא ציווה עלינו להמשיך את החיים בשמחה. האור בחלון נותן ביטוי לבקשתו.

אמנות החריזה יצירתית ומהנה. עסקתי בה לאורך 5 שנים. יש לי אוסף גדול ולעיניכם חלק קטן ממנו. כדי ליהנות דרושה תאורה חזקה. השתמשתי בחרוזי סברובסקי, חרוזי קריסטל ואבנים טבעיות.

אחרי פרידת אברהם מלוט אומר לו הקב"ה :

*בראשית ט# (כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶתְּנָה לְרֵאָה לְךָ
אֶתְּנֶנָּה וְלִזְרַעְךָ עַד - עוֹלָם ;

*י# (קוֹם הַתְּהַלֵּךְ בְּאָרֶץ לְאֶרֶץ וּלְרַחֲמָה כִּי לְךָ
אֶתְּנֶנָּה ;

פירוש : הליכה במטרה להתיישב בארץ ולבנות אותה כי היא הארץ המובטחת לו ולבניו אחריו.

ידידנו היקר יעקב (יענקליה) פרידמן, עוזר לנו להתהלך בארץ בעזרת אוטובוס ולבקר בה.

הטיולים הנפלאים בימי חמישי במסגרת "בוקר של עניין", מפגישים אותנו עם מקומות נפלאים ועם נוף אנושי מיוחד שיש לנו כאן בארץ. בכך אנחנו ממלאים אחר דברי הקב"ה לאברהם אבינו.

בסיור בירושלים ביקרנו בגבעת משואה וברובע היהודי.

הרי מילים ספורות על כל מקום שבו ביקרנו.

גבעת משואה נמצאת על הר הצופים במקום זה מסננים את עפר החפירות והבנייה של הערבים בהר הבית, שניזרק על ידם בכוונת מכוון להעלים כל נוכחות יהודית קדומה במקום.

בסינון ערמות העפר מתגלים ממצאים ארכיאולוגיים רבים שמסייעים בשיחזור ההיסטורי של ההיסטוריה של הר הבית. עבודת סינון העפר במקום מתנהלת על ידי הארכיאולוגים גבריאל ברקאי ויצחק דבירה.

זכינו להתנסות בעבודת הסינון על כל שלביה ואף לגלות ממצאים. הייתה זאת חוויה מכוונת ומעצימה.

הרובע היהודי

אל הרובע היהודי בירושלים חזר עם ישראל אחרי י"ט שנים שבהן הוא היה הפקר ונהרס ביסודיות בידי הירדנים.

מאז שובנו אליו זוכה הרובע לעדנה בעזרת "החברה לפיתוח הרובע היהודי". נבנו בו בתים ושכונות ושוחזרו מבני ציבור, לא לפני שנערכו באזורי הבנייה חפירות ארכיאולוגיות מוקדמות כדי לחשוף את עברנו בירושלים.

סיירנו ברובע, ביקרנו בכיכר בתי מחסה ושמענו שם את סיפור שחרורו של הרובע במלחמת ששת הימים וגם את הסיפור המצער שלהכניעה של הרובע בתש"ח.

סיימנו את סיורנו בַּקָּרָדוּ בשיחה מרגשת עם מנהל החברה לפיתוח הרובע, שבה הוא סיפר על תוכניות הפיתוח לעתיד.

הטכסט שהשתבש

לפניכם טכסט שהודפס במכונת-כתיבה מקולקלת.. הרווחים בין המלים צומצמו, ורווחים אחרים נוצרו בלי כל צורך. סימני פיסוק הודפסו רק לפעמים.

התוכלו לארגן אותו כדבעי? (אין כאן שגיאות כתיב.)

לפניכמהי מים התג לגלל ידיסי פורק צרצר (המקורל אידו עלי) פשוטו חכם המשא ירח ומר למח שבה..... הנה הסיפור:

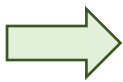
"יום בה ירא חדה לכוש ניאחים באנטרק טיק הל טיולב מה לך הטי ולא חדה ילד ים צעד עלק רח דק חור נבק עב קרח והילד נפלא לה מים הקפוא ים אחי ולא תבל בלל אב זב זז מן קפץ אלה מים הקפוא ים ועז רל אחי ולצאת מהם כעב ורמס פרד קותה גיעו וריה ילדים. ההורים ההמו מים והנרגש ים, התק שולה אמין לס יפורש סיפרו הילדים. איך יכול לה יות שי לד קטן עוש המעשה שכזה מבלי טבוע? לפת עני גש אליהם אי שזקן שר אה את ההתר חשותוא מר להם: "אני יו ד עאיך הילדה זה הצלי חלה ציל אתה אח שלו" התבונן בו האבוש אל: "נו, איך?"

התקר בא ליוה זקן וענה: "לאה יה שם אף אחד שיג יד לו שהו אל איכול!"

איך מתחיל הניב?

בכל ניב שלהלן חסרות המילים הפותחות.

התוכלו להשלים את החסר?

כך מתחיל הניב	וכך הוא מסתיים...	
בור ששתית ממנו	אל תזרוק בו אבן	1
	אלא בירך חברתה	2
	אתה הואה כאנשים	3
	בעיני פלוני	4
	בק"ן טעמים	5
	בשעה אחת	6
	בשעת צערו	7
	השתדל להיות איש	8
	ואל הנחלה	9
	ואל תהי ראש לשועלים	10
	ורך בשנים	11
	חדודים חידודים	12
	חכמים בתקנתם	13
	מה יגידו אזובי הקיר	14
	מן האריה המת	15
	מעיד על עיסתו	16
	משביע את הארי	17
	מתמלא מחולייתו	18
	נבקע השה	19
	נפש בהמתו	20
	עד שתגיע למקומו	21
	על אופניו	22
	על הפיל	23
	קישקיש קריא	24
	קולם הולך	25

מהנעשה במועדון

פרוטיאה נאלקנה

הדיר המוגן הראשון מסוגו לציבור הדתי לאומי

ההצלחה של פרוטיאה הגיעה לאלקנה
ואתם מוזמנים ליהנות מזכות ראשונים

הבנייה
החלה

הטבות בלעדיות
ל-50 הדיירים
הראשונים

חייגו *9405 עכשיו | לקביעת פגישת היכרות